

PROGRAM STAŻU SZKOLENIOWEGO DLA NAUCZYCIELI UCZACYCH W ZAWODZIE OPIEKUN MEDYCZNY

Symbol cyfrowe 513[02]

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Człowiek - najlepsza inwestycja

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Opiekun medyczny

Spis treści

Wprowadzenie

I. Założenia programowo-organizacyjne stażu

1. Charakterystyka zawodu – opiekun medyczny.
2. Organizacja stażu.
  - 2.1. Wymiar stażu.
  - 2.2. Plan stażu.
  - 2.3. Regulamin stażu.
  - 2.4. Dokumentacja stażu.

II. Planowany przebieg stażu

Moduł I – Zakład opiekuńczo leczniczy.

1. Cele stażu.
2. Zakres pracy/obserwacji.

Moduł II – Szpital – oddział internistyczny.

1. Cele stażu.
2. Zakres pracy/obserwacji.

Moduł III – Szpital – oddział pediatrii.

1. Cele stażu.
2. Zakres pracy/ obserwacji.

Moduł IV – Szpital – oddział onkologii.

1. Cele stażu.
2. Zakres pracy/ obserwacji.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Człowiek - najlepsza inwestycja

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Opiekun medyczny

Wprowadzenie

Nauczyciel zawodu i jednocześnie opiekun medyczny ma szansę na to, aby zawód ten został doceniony, kojarzył się z profesjonalizmem i na stałe wkomponował się w system ochrony zdrowia. Należy tą sytuację wykorzystać, ale jednocześnie sprostać wyzwaniom i oczekiwaniom społecznym. W czasach, gdy wymagania wobec personelu służby zdrowia, są coraz większe, koniecznym staje się stałe rozwijanie umiejętności, wykazywanie się wysokimi kwalifikacjami i wiedzą potrzebną w tak odpowiedzialnym i wymagającym zawodzie. Nakłada to na nauczycieli tego zawodu, pragnących odnieść sukces oraz profesjonalnie wypełniać swoje zadania, obowiązek poszerzania swojej wiedzy i zdobywania nowych umiejętności.

W trakcie stażu nauczyciele pogłębią swoją dotychczasową wiedzę i umiejętności praktyczne, poznają najnowocześniejsze metody pracy oraz obowiązujące nowe procedury medyczne w placówkach stażowych. Wynikiem praktyki będzie praca z uczniami – przyszłymi opiekunami medycznymi na najwyższym poziomie teoretycznym i praktycznym. Oprócz rozwoju zawodowego słuchacze będą mieli okazję zaspokajać indywidualne zainteresowania i potrzeby wynikające z charakteru wykonywanej pracy.

I. Założenia programowo-organizacyjne stażu

1. Opiekun medyczny – charakterystyka zawodu

Zawód Opiekun Medyczny jest niezbędny do zabezpieczenia realizacji świadczeń opiekuńczo-higienicznych nad osobami chorymi, a w szczególności nad osobami niesamodzielnymi.

Wprowadzenie do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego zawodu Opiekun Medyczny związane jest z działaniami Ministra Zdrowia dotyczącymi wprowadzania w życie ustawy o ubezpieczeniach pielęgnacyjnych.

Opiekun medyczny potrafi wykonywać zabiegi higieniczne, dokumentować je, utrzymywać czystość i estetykę łóżka oraz najbliższego otoczenia podopiecznego, pomagać mu w zaspokajaniu potrzeb związanych z odżywianiem, wydalaniem.

Opiekun medyczny pomaga podopiecznemu utrzymać aktywność ruchową, użytkować sprzęt ortopedyczny i rehabilitacyjny. Jest przygotowany do prawidłowego i bezpiecznego posługiwania się urządzeniami, przyborami i narzędziami niezbędnymi podczas wykonywania czynności higienicznych i zabiegów pielęgnacyjnych. Umie nawiązywać i utrzymywać kontakty międzyludzkie, pomagać podopiecznemu w adaptacji do warunków życia w szpitalu oraz zmian związanych z przewlekłą chorobą lub starością, a także w komunikowaniu się z rodziną, zespołem opiekuńczym i terapeutycznym oraz z innymi pacjentami. Do obowiązków opiekuna medycznego należy także udzielanie wsparcia emocjonalnego osobie chorej i niesamodzielnej oraz jej rodzinie. Opiekun medyczny umie popularyzować zachowania prozdrowotne, a także przestrzegać podczas wykonywania zadań zawodowych przepisy sanitarno-epidemiologiczne, organizować stanowisko

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Człowiek - najlepsza inwestycja

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Opiekun medyczny

pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii. Opiekun medyczny umie udzielać pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego.

2. Organizacja Stażu

2.1. Wymiar stażu:

- ... godzin w placówce wymienionej w module I
- ...godzin w placówce wymienionej w module II
- ... godzin w placówce wymienionej w module III
- ... godzin w placówce wymienionej w module IV

2.2. Plan stażu

Nazwa placówki	Oddziały/działy/wydziały, w których odbędzie się praktyka	Liczba godzin	Termin
Zakład opiekuńczo leczniczy		16	
Szpital	Oddział internistyczny	24	
Szpital	Oddział pediatryczny	24	
Szpital	Oddział onkologiczny	16	
		80 godzin	

2.3. Regulamin stażu:

Regulamin stażu jest załącznikiem do niniejszego programu.

2.4. Dokumentacja stażu:

Uczestnicy dokumentują przebieg stażu w formie dziennika. Zapisy dokonywane w dzienniku powinny uwzględniać termin i miejsce odbywania stażu, jego czas i spostrzeżenia uczestnika związane z odbywanymi zajęciami. Realizacja stażu w każdej placówce powinna być potwierdzona przez pracownika placówki – opiekuna stażu.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Człowiek - najlepsza inwestycja

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Opiekun medyczny

II. Planowany przebieg stażu

Moduł I

PLACÓWKA STAŻOWA – Zakład opiekuńczo leczniczy.

Przed rozpoczęciem praktyki słuchacz powinien przygotować się do jej odbycia poprzez zapoznanie się z celem i regulaminem praktyki.

W wyniku procesu kształcenia podczas praktyki słuchacz powinien umieć:

- Określić strukturę organizacyjną placówki.
- Prowadzić dokumentację medyczną.
- Udzielić pomocy choremu w wykonywaniu czynności dnia codziennego.
- Nawiazać i podtrzymać kontakty z chorym i jego rodziną.
- Udzielić wsparcia emocjonalnego choremu i jego rodzinie w trudnej sytuacji.
- Dobrać materiały, środki, przybory i sprzęt do wykonania zabiegów higienicznych.
- Wykonać zabiegi higieniczne związane z utrzymaniem ciała chorego w czystości i z utrzymaniem higieny otoczenia chorego.

Cel ogólny praktyki zawodowej:

Praktyczne doskonalenie umiejętności zawodowych uzyskanych w toku realizacji modułów kierunkowych.

Cele szczegółowe:

Zapoznanie się z organizacją pracy Zakładu opiekuńczo leczniczego.

Pogłębianie wiadomości teoretycznych i doskonalenie umiejętności praktycznych z zakresu opieki nad pacjentem.

Poznanie typów dokumentacji medycznej.

Poznanie zasad aseptyki i antyseptyki.

Nabycie umiejętności pomocy osobie niesamodzielnej w zaspokajaniu potrzeb fizycznych i psychicznych i społecznych.

Nabycie umiejętności w posługiwaniu się sprzętem pomocniczym i rehabilitacyjnym.

Zdobycie umiejętności w utrzymaniu kontaktów z rodziną innym pacjentami i zespołem terapeutycznym.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Człowiek - najlepsza inwestycja

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Opiekun medyczny

Wykaz umiejętności praktycznych:

L.p.	Temat zajęć	Zakres pracy, obserwacji	Liczba godzin
1.	Program zajęć, kryteria oceny.	Określić cele i program stażu zawodowego, stosowane kryteria oceny.	
2.	Obszar, struktura i zadania zakładu opiekuńczo-leczniczego.	Znać strukturę i organizację zakładu opiekuńczo-leczniczego, posiadać orientację w systemie organizacyjnym placówki.	
3.	Przygotowanie i prowadzenie dokumentacji.	Znać rodzaje dokumentacji prowadzonej w zakładzie opiekuńczo leczniczym.	
4.	Aseptyka i sterylizacja. Postępowanie ze sprzętem jednorazowym i wielorazowym.	Znać pojęcia dotyczące aseptyki i antyseptyki, zasad i procesów sterylizacji i dezynfekcji. Postępować ze sprzętem jałowym oraz skażonym. Zachować zasady aseptyki w stosunku do chorego.	
5.	Kontakt z pacjentem, rodzina i zespołem terapeutycznym.	Umieć nawiązać i utrzymać kontakt z pacjentem, jego rodzina i zespołem terapeutycznym. Posiadać umiejętności pomocy choremu w adaptacji do nowych warunków.	
6.	Potrzeby biopsychospołeczne.	Udzielać pomocy w zaspokajaniu potrzeb higienicznych, fizjologicznych, emocjonalnych. Przygotowywać i uczyć pacjenta samoopieki, dbałości o wygląd własny i bliskiego otoczenia.	
7.	Znaczenie ruchu w procesie terapeutycznym.	Posiadać umiejętności udzielania pomocy w utrzymaniu aktywności ruchowej. Umieć aktywizować pacjenta.	
8.	Formy spędzania czasu wolnego.	Znać sposoby i techniki spędzania czasu wolnego. Oferowanie podopiecznemu różnych form spędzania czasu wolnego.	
9.	Sprzęt pomocniczy i rehabilitacyjny.	Znać i umieć się posługiwać sprzętem rehabilitacyjnym, przedmiotami ortopedycznymi, podnośnikami. Posiadać umiejętności zabezpieczania pacjenta w łóżku oraz w trakcie transportu.	
razem			16

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Człowiek - najlepsza inwestycja

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Opiekun medyczny

Moduł II

PLACÓWKA STAŻOWA – Szpital – oddział internistyczny

Przed rozpoczęciem praktyki słuchacz powinien przygotować się do jej odbycia poprzez zapoznanie się z celem i regulaminem praktyki.

W wyniku procesu kształcenia podczas praktyki słuchacz powinien umieć:

- Określić zadania opiekuńcze w stosunku do poszczególnych pacjentów.
- Wymienić sposoby realizacji zadań opiekuńczych, pielęgnacyjnych i edukacyjnych w stosunku do chorych leczonych zachowawczo.
- Przedstawić program postępowania opiekuńczego wobec chorych hospitalizowanych i w warunkach domowych.
- Wykonać pomiary podstawowych parametrów życiowych i monitorować stan chorego.
- Określić deficyt samoopieki występujący u konkretnego pacjenta.
- Nawiązywać kontakt z chorym i jego rodziną.
- Uczestniczyć w rehabilitacji pacjenta.
- Realizować zadania opiekuńcze adekwatne do istniejącego deficytu samo opieki.
- Uczestniczyć w zaspokajaniu indywidualnych potrzeb pacjenta.
- Aktywizować pacjenta do współpracy z zespołem.
- Planować i prowadzić edukację.
- Instruować w zakresie obsługi sprzętu pomocniczego.

Cel ogólny praktyki zawodowej:

Praktyczne doskonalenie umiejętności zawodowych uzyskanych w toku realizacji modułów kierunkowych.

Cele szczegółowe:

Zapoznanie się z organizacją pracy oddziału.

Pogłębianie wiadomości teoretycznych i doskonalenie umiejętności praktycznych z zakresu opieki nad pacjentem.

Poznanie typów dokumentacji medycznej.

Poznanie zasad aseptyki i antyseptyki.

Nauczenie rozpoznawania stanu pacjenta.

Nauczenie wykonywania czynności opiekuńczych.

Wdrożenie do samodzielnego planowania wykonywanych czynności.

Przygotowanie do zadań edukacyjnych w stosunku do pacjentów i ich rodzin.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Człowiek - najlepsza inwestycja

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Opiekun medyczny

Wykaz umiejętności praktycznych:

L.p.	Temat zajęć	Zakres pracy, obserwacji	Liczba godzin
1.	Program zajęć, kryteria oceny.	Określić cele i program praktyk zawodowych, stosowane kryteria oceny.	
2.	Obszar, struktura i zadania zakładu oddziału internistycznego.	Znać strukturę i organizację oddziału internistycznego, posiadać orientację w systemie organizacyjnym oddziału.	
3.	Przygotowanie i prowadzenie dokumentacji.	Znać rodzaje dokumentacji prowadzonej w oddziale.	
4.	Aseptyka i sterylizacja. Postępowanie ze sprzętem jednorazowym i wielorazowym.	Znać pojęcia dotyczące aseptyki i antyseptyki, zasad i procesów sterylizacji i dezynfekcji. Postępować ze sprzętem jałowym oraz skażonym. Zachować zasady aseptyki w stosunku do chorego.	
5.	Kontakt z pacjentem hospitalizowanym na oddziale internistycznym z uwzględnieniem ich specyfiki (pacjenci geriatryczni, chorzy przewlekłe, terminalnie).	Umieć nawiązać i utrzymać kontakt z pacjentem. Posiadać umiejętności pomocy choremu z uwzględnieniem jego specyfiki w warunkach szpitalnych.	
6.	Stan pacjenta – ocena pod kątem prawidłowego funkcjonowania.	Udzielać pomocy w zaspokajaniu potrzeb higienicznych, fizjologicznych, emocjonalnych. Przygotowywać i uczyć pacjenta samoopieki, dbałości o wygląd własny i bliskiego otoczenia. Obserwować chorego pod kątem występujących nieprawidłowości.	
7.	Wywiad z pacjentem.	Posiadać umiejętności rozmowy z pacjentem, Umieć zbierać informacje niezbędne do realizacji zadań opiekuńczych.	
8.	Zadania opiekuńcze.	Umieć wykonywać czynności opiekuńcze umożliwiające pacjentowi hospitalizowanemu funkcjonowanie w nowych warunkach i nowej sytuacji życiowej.	
9.	Bezpieczeństwo pacjenta.	Realizować działania zwiększające poczucie bezpieczeństwa pacjenta, fizyczne i psychiczne.	
10.	Sprzęt i aparatura medyczna.	Znać i umieć obsługiwać sprzęt i aparaturę medyczną potrzebną do realizacji zadań opiekuńczych.	

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Człowiek - najlepsza inwestycja

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Opiekun medyczny

11.	Badania diagnostyczne, rehabilitacja.	Sprawować właściwą opiekę i nadzór nad pacjentem podczas badań diagnostycznych oraz czynności rehabilitacyjnych.	
12.	Edukacja pacjentów.	Umieć tworzyć program edukacji dla chorych ze schorzeniami uwarunkowanymi nieprawidłowym trybem życia, uzależnionym od złej diety, nałogów przy współdziałaniu zespołu terapeutycznego.	
razem			24

Moduł III

PLACÓWKA STAŻOWA – Szpital – oddział pediatriczny

Przed rozpoczęciem praktyki słuchacz powinien przygotować się do jej odbycia poprzez zapoznanie się z celem i regulaminem praktyki.

W wyniku procesu kształcenia podczas praktyki słuchacz powinien umieć:

- Stosować procedury opieki nad dziećmi z problemami zdrowotnymi.
- Wykorzystywać różnorodne źródła umiejętności rozmowy z dzieckiem i jego rodziną.
- Realizować i planować pracę własną i zespołu w opiece nad dzieckiem.
- Stosować zasady współdziałania z zespołem terapeutycznym sprawując opiekę nad dzieckiem w schorzeniach neurologicznych, leczonych chirurgicznie oraz dzieckiem z chorobą nowotworową.
- Wspierać dziecko i jego rodzinę.
- Troszczyć się o bezpieczeństwo dziecka.
- Współuczestniczyć w edukacji dziecka i jego rodziny.

Cel ogólny praktyki zawodowej:

Praktyczne doskonalenie umiejętności zawodowych uzyskanych w toku realizacji modułów kierunkowych.

Cele szczegółowe:

Uzyskanie kompetencji zawodowych niezbędnych do opieki nad dzieckiem z problemami zdrowotnymi.

Poznanie procedur opieki w praktyce pediatricznej.

Zapoznanie z wiedzą i praktyką dotyczącą opieki na dzieckiem ze schorzeniami układu nerwowego.

Kształtowanie umiejętności opieki nad dzieckiem w chirurgii oraz choroba nowotworową.

Kształtowanie postaw empatycznych.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Człowiek - najlepsza inwestycja

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Opiekun medyczny

Wykaz umiejętności praktycznych:

L.p.	Temat zajęć	Zakres pracy, obserwacji	Liczba godzin
1.	Program zajęć, kryteria oceny.	Określić cele i program praktyk zawodowych, stosowane kryteria oceny.	
2.	Obszar, struktura i zadania zakładu oddziału pediatrycznego.	Znać strukturę i organizację oddziału pediatrycznego, posiadać orientację w systemie organizacyjnym oddziału.	
3.	Przygotowanie i prowadzenie dokumentacji.	Znać rodzaje dokumentacji prowadzonej w oddziale.	
4.	Aseptyka i sterylizacja. Postępowanie ze sprzętem jednorazowym i wielorazowym.	Znać pojęcia dotyczące aseptyki i antyseptyki, zasad i procesów sterylizacji i dezynfekcji. Postępować ze sprzętem jałowym oraz skażonym. Zachować zasady aseptyki w stosunku do chorego dziecka.	
5.	Procedury opieki na dzieckiem hospitalizowanym w oddziale pediatrycznym.	Posiadać wiedzę teoretyczną i praktyczną dotyczącą procedur wykorzystywanych do opieki nad dziećmi z problemami zdrowotnymi.	
6.	Wieloaspektowość opieki nad dzieckiem w chorobach układu nerwowego. Dziecko w chirurgii oraz z chorobą nowotworową.	Posiadać umiejętności opieki nad dzieckiem w chorobach układu nerwowego, w chirurgii oraz z chorobą nowotworową. Stosować zasady współdziałania z zespołem terapeutycznym sprawującym opiekę nad dzieckiem.	
7.	Zadania opiekuńcze.	Umieć wykonywać czynności opiekuńcze umożliwiające dziecku hospitalizowanemu funkcjonowanie w nowych warunkach i nowej sytuacji życiowej.	
8.	Empatia – opieka nad dzieckiem z problemami zdrowotnymi. Akceptacja dziecka – pacjenta.	Znać definicję empatii, umiejętnie wykorzystywać w pracy z dzieckiem i jego rodziną. Umieć wykazać zrozumienie, tolerancję dla odrębności dziecka chorego.	
9.	Edukacja dzieci i młodzieży z zakresu zdrowego stylu życia.	Współtworzyć razem z zespołem plan Edukacji i uczestniczyć w realizacji.	
razem			24

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Człowiek - najlepsza inwestycja

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Opiekun medyczny

Moduł IV

PLACÓWKA STAŻOWA – Szpital – oddział onkologiczny

Przed rozpoczęciem praktyki słuchacz powinien przygotować się do jej odbycia poprzez zapoznanie się z celem i regulaminem praktyki.

W wyniku procesu kształcenia podczas praktyki słuchacz powinien umieć:

- Identyfikować potrzeby biopsychospołeczne.
- Pomagać pacjentowi w adaptacji do warunków szpitala.
- Oceniać deficyt samoopieki pacjenta.
- Uzupełniać deficyty.
- Wykorzystać zdolności opiekuńcze rodziny pacjenta poprzez ocenę wydolności opiekuńczej rodziny.
- Stwarzać godne warunki umierania.
- Zapewnić choremu bezpieczeństwo psychofizyczne.
- Planować i realizować proces opieki pacjenta w trakcie różnych metod pielęgnowania.

Cel ogólny praktyki zawodowej:

Praktyczne doskonalenie umiejętności zawodowych uzyskanych w toku realizacji modułów kierunkowych.

Cele szczegółowe:

Wdrażanie do udziału w kompleksowym pielęgnowaniu i leczeniu choroby nowotworowej.

Doskonalenie umiejętności planowania czynności opiekuńczych w obliczu śmierci.

Wdrażanie do rozwiązywania problemów psychicznych, etycznych i duchowych pacjentów z chorobą nowotworową.

Uzyskanie umiejętności opiekuńczych niezbędnych do opieki nad pacjentem z chorobą nowotworową.

Wykształcenie postawy szacunku do chorego, z poszanowaniem intymności i godności pacjenta.

Wykaz umiejętności praktycznych:

L.p.	Temat zajęć	Zakres pracy, obserwacji	Liczba godzin
1.	Program zajęć, kryteria oceny.	Określić cele i program praktyk zawodowych, stosowane kryteria oceny.	
2.	Obszar, struktura i zadania zakładu oddziału onkologicznego.	Znać strukturę i organizację oddziału onkologicznego, posiadać orientację w systemie organizacyjnym oddziału.	

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Człowiek - najlepsza inwestycja

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Opiekun medyczny

3.	Przygotowanie i prowadzenie dokumentacji.	Znać rodzaje dokumentacji prowadzonej w oddziale.	
4.	Aseptyka i sterylizacja. Postępowanie ze sprzętem jednorazowym i wielorazowym.	Znać pojęcia dotyczące aseptyki i antyseptyki, zasad i procesów sterylizacji i dezynfekcji. Postępować ze sprzętem jałowym oraz skażonym. Zachować zasady aseptyki w stosunku do chorego.	
5.	Problemy opiekuńcze w trakcie pielęgnowania i leczenia pacjenta z chorobą nowotworową.	Brać udział w kompleksowym pielęgnowaniu i leczeniu. Umieć rozpoznać problemy opiekuńcze. Znać sposoby radzenia sobie z problemami.	
6.	Stan pacjenta – ocena pod kątem prawidłowego funkcjonowania w chorobie nowotworowej.	Udzielać pomocy w zaspokajaniu potrzeb higienicznych, fizjologicznych, emocjonalnych. Dbać o wygląd pacjenta i bliskiego otoczenia. Umieć zapewnić bezpieczeństwo psychofizyczne.	
7.	Śmierć i jej znaczenie w pracy opiekuna medycznego z człowiekiem umierającym.	Posiadać świadomość śmierci, umieć szanować potrzebę intymności godności, wartości i wierzeń religijnych pacjenta.	
8.	Rodzina – jej znaczenie w obliczu nieuleczalnej choroby.	Umieć podjąć działania psychoterapeutyczne w stosunku do chorego i jego rodziny. Znać zasady wdrażania rodziny do czynności opiekuńczych.	
razem			16

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Człowiek - najlepsza inwestycja

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego